

1. Inleiding en verantwoording

Waarom hebben wij als school gekozen voor dyslexiebeleid?

Wij vinden het als school belangrijk om voor leerlingen die hardnekkige problemen met lezen en spellen hebben een duidelijk beleid op papier te hebben. Leerkrachten, ouders en andere belangstellenden kunnen hier lezen op welke manier wij deze leerlingen begeleiden.

Kernpunten van ons beleid

- Goed onderwijs: Dit is de basis voor een goede lees- en spellingvaardigheid. Dit houdt in dat het leesproces in kaart wordt gebracht door het maken van leesanalyses. Kinderen krijgen in aansluiting op de strategieën die ze gebruiken feedback op hun leesontwikkeling.
- Signaleren: We willen zo vroeg mogelijk problemen bij het lezen en het spellen signaleren. Na herkenning worden er in een aantal gevallen nog verdere didactische toetsen binnen de school afgenomen, waarna er een handlingsplan opgesteld wordt.
- Begeleiding in de klas: Ons uitgangspunt is dat de leerkracht alle leerlingen kan begeleiden in de klas en aansluit bij hun leerbehoeften. Dit omdat we vinden dat de leerkracht de meeste mogelijkheden heeft om de leerlingen structureel hulp te bieden. De klassen worden vanuit deze visie klein gehouden (maximaal 26 leerlingen per groep). Heel soms wordt er gedurende een korte tijd Remedial Teaching gegeven. Dit is echter alleen om de kinderen weer op weg te helpen. Er zijn echter wel grenzen aan de mogelijkheden van de school als het gaat om begeleiding van leerlingen met ernstige vormen van dyslexie.
- Verwijzingen: Bij handelingsverlegenheid (als we niet meer weten hoe we een leerling verder kunnen helpen) schakelen we een deskundige van buiten de school in. Ouders worden dan mogelijk verwezen naar behandelaars buiten de school.
- Protocol Dyslexie: Het beleid van de school sluit aan bij de landelijke protocollen die er op het gebied van leesproblemen en dyslexie zijn. Daarnaast sluit het aan bij de Flyer 'Vergoeding van diagnostiek en behandeling van ernstige dyslexie bij kinderen in het primair en speciaal onderwijs' van het Masterplan Dyslexie.

2. Algemene informatie

Achtergrondinformatie

Leesproblemen, vaak in combinatie met spellingproblemen, openbaren zich in de meeste gevallen al in de periode van het aanvankelijk lezen, in groep 3. Bij sommige leerlingen vallen stagnaties in de ontwikkeling van geletterdheid al in de kleuterperiode op. Het is van belang om problemen zo vroeg mogelijk op te sporen, zodat een begeleidingstraject de meeste kans van slagen heeft. Hoewel de achtergrond van de leesproblemen sterk kan verschillen, hebben zwakke lezers als gedeeld kenmerk wel vaak decodeerproblemen: het omzetten van een letterreeks in een corresponderende klankreeks. Dit kan zich uiten in een spellende of radende leesstrategie. De hardnekkigheid van de problemen bepaalt of er sprake is van een, in principe oplosbaar, leesprobleem of van dyslexie.

Definitie

De officiële definitie van dyslexie, van de Stichting Dyslexie Nederland (2008) luidt als volgt: "*Dyslexie is een stoornis die gekenmerkt wordt door een hardnekkig probleem met het aanleren en het accuraat en/of vlot toepassen van het lezen en/of spellen op woordniveau*". Kenmerkend voor dyslexie is dat de problemen ondanks intensieve remediëring blijven bestaan.

Feiten over dyslexie

- Bij ongeveer 3 à 5% van de bevolking is er sprake van dyslexie. Ook met het beste lees-spellingonderwijs is dyslexie niet te vermijden.
- Veel dyslectische kinderen vertonen direct in groep 3 grote stagnaties in de opbouw van de letterkennis en ontwikkelen van de woordherkenning en het schrijven van woorden. Dit is de primaire vorm van dyslexie: aanleerproblematiek van de basisvaardigheid van lezen en spellen.
- De meeste andere dyslectische kinderen laten in groep 4 (en vaak ook nog daarna) een hardnekkig probleem in de automatisering van het (tekst)lezen en het spellen zien.
- De diagnose dyslexie kan op zijn vroegst in de loop van groep 3 of gaandeweg groep 4 worden gesteld.
- Het diagnostische oordeel dyslexie kan pas na een grondig psychologisch en pedagogisch-didactisch onderzoek door een ter zake kundige psycholoog of orthopedagoog worden uitgesproken.

- De meeste dyslectische kinderen vertonen zowel grote moeilijkheden bij het leren lezen als het leren spellen. Op latere leeftijd ontwikkelt het lezen zich nog het best en blijven er meestal spellingproblemen over.
- Kinderen die veel compensatiemogelijkheden hebben doordat ze bijvoorbeeld over goede cognitieve capaciteiten beschikken kunnen soms in de basisschool weinig problemen laten zien. Bij deze kinderen ontwikkelt zich het lezen mogelijk wat langzamer en op spellinggebied komen er gedurende de basisschooljaren gemiddelde prestaties naar voren. Soms komt het voor dat pas gedurende de jaren van het voortgezet onderwijs (HAVO-VWO) te zien is, dat er sprake is van dyslexie.
- Een aantal dyslectische kinderen laten problemen zien bij andere leergebieden, zoals het (vlot en foutloos) uitvoeren van de hoofdbewerkingen van het rekenen (vooral de tafels), het leren van topografische namen, tijdbegrip (klokkijken), het onthouden/reproducen van namen en zwakten in de taalontwikkeling (bijv. woordvindingsproblemen, moeilijkheden met de juiste woordvormen).
- Dyslectische problematiek doet zich voor bij uiteenlopende intelligentie. Een goede/hoge intelligentie werkt in principe wel compenserend. Dyslexie belemmert het begrijpend lezen in de regel nauwelijks of niet.
- Dyslexie is lang niet altijd het enige probleem van/voor een kind, ouders of de school. Er is niet zelden sprake van het samengaan met andere problemen in het leren en/of het gedrag: zoals aandachts-/concentratieproblematiek (ADD), ADHD, meer complexe leerproblematiek en sociaal-emotionele problemen.
- Aan dyslectische problematiek valt – op school door leerkrachten, thuis door ouders - veel te doen. Intensieve en langdurige behandeling levert in veel gevallen een goed resultaat op. Dyslectische kinderen moeten veel meer en langduriger inspanningen leveren en bereiken bijna nooit een niveau van lezen en/of spellen dat 'gewone' leerlingen zonder of met weinig inspanningen bereiken.

Recente ontwikkelingen

Per 1 januari 2009 zijn diagnostiek en behandeling van ernstige dyslexie in het basispakket van de zorgverzekering opgenomen. De vergoedingsregeling wordt stapsgewijs ingevoerd in de periode t/m 2013. De regeling geldt in principe voor leerlingen van 7 jaar en ouder in het primair onderwijs en leerlingen van 7 t/m 13 jaar in het speciaal onderwijs. De regeling geldt voor leerlingen waar sprake is van ernstige, enkelvoudige dyslexie. Dit betekent dat er naast de dyslexie geen sprake mag zijn van andere (leer)stoornissen (comorbiditeit). Om als kind in aanmerking te komen voor de regeling dient de school het vermoeden van ernstige dyslexie te onderbouwen middels een leerlingdossier. Hiervoor is het van belang dat de school op een geprotocolleerde

manier werkt en zorgt voor een goede signalering en begeleiding van leerlingen met een vermoeden van (ernstige) dyslexie.

3. Algemene schoolaspecten

Informatie- en scholingsbehoefte van de teamleden

De intern begeleiders houden directie en team op de hoogte van de ontwikkeling van dyslexie. Dit gebeurt tijdens een studiedag of als agendapunt op een teamvergadering.

Leerkrachten worden gestimuleerd scholing te volgen om hun kennis en daarmee de handelingsbekwaamheid, van dyslexie te vergroten.

In de groepen 1-2 worden de leerkrachten begeleid om het onderwijs in de beginnende geletterdheid goed uit te kunnen voeren daar er geen specifieke methode wordt gevolgd.

Leerkrachten in de groepen 3 t/m 8 werken volgens de methodes.

Wie doet binnen de school uitspraken en geeft informatie over dyslexie?

Leerkrachten signaleren de lees- en spellingproblemen bij de interne leerlingenzorg.

De intern begeleiders kunnen in onderkende zin spreken over ernstige lees- en spellingmoeilijkheden en kunnen, in het verlengde daarvan, vermoedens aangegeven van een dyslectische problematiek. Er worden geen stellige uitspraken naar derden (bijvoorbeeld ouders) gedaan.

Onze intern begeleiders blijven op de hoogte van de nieuwste ontwikkelingen en zij hebben de expertise om de kinderen met dyslexie goed te kunnen begeleiden.

Er is een koffer met informatiemateriaal voor leerkrachten, ouders en leerlingen. Er is een dvd over dyslexie, er zijn informatiefolders en boeken aanwezig. Ook is er een lijst met titels van informatieve boeken over dyslexie voor volwassenen en voor kinderen.

Er zijn speciale leesboeken (makkelijk lezen boeken) voor kinderen waarbij de inhoud interessant is maar het leesniveau wat lager. Er is een overzicht van deze boekenseries die vaak te vinden zijn op de 'Makkelijk Lezen pleinen' in de openbare bibliotheken.

4. Organisatie van het lees- en spellingonderwijs

Organisatie van het onderwijs bij de kleuters

Enkele jaren geleden is de leerlijn beginnende geletterdheid in de kleutergroepen doorgevoerd. De leerkrachten werken aan belangrijke tussendoelen (markeringspunten)

op de leerlijn beginnende geletterdheid. Door 'kleutervriendelijke' werkwijzen in te zetten zoals o.a. klankgebaren en een letter (ABC) muur wordt spelenderwijs gewerkt aan de ontwikkeling van geletterdheid. De Tussendoelen voor Beginnende Geletterdheid zijn bedoeld om meteen vanaf groep 1 het taalonderwijs kwalitatief te verbeteren door kinderen actief te laten omgaan met gesproken en geschreven taal.

De ontwikkeling van de kleuters wordt gevolgd met behulp van het Gouds Ontwikkelings Volgstelsel voor Kleuters, kortweg GOVK. Er worden 10 ontwikkelingslijnen onderscheiden. Voor de ontwikkeling van geletterdheid zijn met name de ontwikkelingslijnen 'taal-denken; taal-lezen', 'auditieve waarneming' en 'visuele waarneming' van belang. De leerkrachten van de groepen 1 en 2 kijken zeer gericht naar individuele kinderen en door middel van een registratiesysteem leggen ze de ontwikkeling van ieder kind schriftelijk vast. Ook worden de leerlingen in groep 2 getoetst met behulp van de Cito-toetsen 'Taal voor Kleuters' en 'Ordenen' om na te gaan of een bepaald niveau is bereikt.

Organisatie van het lees- en spellingonderwijs in Groep 3

In groep 3 werken we met de methode 'Veilig leren Lezen 2^e maanversie'. Deze methode geeft veel mogelijkheden om te differentiëren. Er is materiaal voor de zwakke lezer, de gemiddelde lezer en de vlotte lezer. Alle leerkrachten maken gebruik van klankgebaren. Wij stimuleren de beginnende lezers om zoveel mogelijk "leeskilometers" te maken. Na de herfstvakantie wordt er elke ochtend en elke middag gedurende 15 minuten gestart met individueel lezen. Iedere dag wordt er voorgelezen.

Hogere groepen worden aan lagere groepen gekoppeld (adoptiegroepen). Met de adoptiegroep wordt er "duo gelezen". Twee keer per week lezen de leerlingen van de groepen 3 in duo's met leerlingen van een bovenbouwgroep (6-7-8). Daarbij lezen de leerlingen eerst tegelijkertijd een bladzijde. Vervolgens leest de leerling uit groep 3 een bladzijde. Bij de volgende bladzijde lezen de leerlingen om de beurt twee regels, de bladzijde daarna leest de groep 3 leerling weer. Wanneer de groep 3 leerlingen al aardig kunnen lezen, lezen ze om de beurt een hele bladzijde. Ook mogen de leerlingen van groep 3 gaan voorlezen in groep 1-2.

Door het jaar heen vinden er boekpromoties plaats. Leerlingen mogen op vrijwillige basis in de klas vertellen over een boek dat ze gelezen hebben.

De leerlingen van groepen 3 bezoeken regelmatig de bibliotheek. Bij het eerste bezoek krijgen de leerlingen een introductieles. De leerlingen mogen dan een boek uitzoeken. De boeken worden gedurende 6 weken in de klas bewaard. Daarna gaan de leerlingen om de 6 weken naar de bibliotheek om hun boek te ruilen.

Organisatie van het lees- en spellingonderwijs in de groepen 4 en hoger

Op de Waterwilg wordt voor het voortgezet technisch lezen de methode Goed Gelezen gebruikt. In de groepen 3 t/m 6 worden er eens per week leeslessen gegeven.

Dagelijks lezen de kinderen een boek van hun keuze gedurende 15 minuten. We noemen dit BAVI-lezen en dit staat voor "Belevend" lezen. Dit betekent dat een leerling vooral een boek moet kiezen dat hij leuk en interessant vindt. Wel is het van belang dat het leesniveau van het boek niet te ver afwijkt van het technisch leesniveau van een kind. Eén niveau naar beneden of naar boven is acceptabel.

Er is op school een ruim aanbod van boeken en er zijn interessante en aantrekkelijke boekenhoeken. Er wordt

in de groepen 4 t/m 8 gewerkt met de spellingmethode van TAAL IN BEELD.

5. Signaleren

Signaleren van een risicovolle ontwikkeling bij kleuters

In de eerste week dat de kinderen in groep 1 komen, vragen we de ouders om een lijst in te vullen: de intredevragenlijst. Daarin worden vragen gesteld over o.a. de spraaktaalontwikkeling van het kind en/of er dyslexie in de familie voorkomt. Als de leerling vijf weken op school is, heeft de leerkracht een gesprek met de ouders. Dan komen aspecten van de vragenlijst aan bod.

Om risicoleerlingen tijdig te kunnen signaleren worden specifieke toetsen ingezet waarmee de ontwikkeling van de geletterdheid in kaart wordt gebracht. De observatiegegevens en toetsresultaten samen geven een goed beeld van de leerling. Het zijn goede instrumenten om te gebruiken bij leerlingen die achter dreigen te raken in de ontwikkeling van beginnende geletterdheid, of bij leerlingen met specifieke risicofactoren die kunnen leiden tot problemen met leren lezen. Voorbeelden van deze risicofactoren zijn:

- Moeite met het automatiseren van willekeurige reeksen (kleurnamen, namen van klasgenoten, namen van de dagen van de week, namen van cijfers en letters) en het ophalen van deze informatie uit het geheugen;
- Moeite met het onthouden van liedjes en versjes;
- Niet begrijpen van complexe vragen;
- Moeite met onthouden van meervoudige instructies;
- Woordvindingsproblemen;
- Moeite met het onthouden van klank-letterkoppelingen (letterkennis);
- Moeite met auditieve analyse en synthese;

- Moeite met het aangeven van een positie van een klank in een woord;
- Moeite met het verklanken van een woord als bepaalde klanken weggelaten worden of toegevoegd;
- Voorkomen van lees- en spellingproblemen (of dyslexie) in de naaste familie;
- Vertraagde spraak- en taalontwikkeling;
- Opgroeien in een beperkte geletterde thuisomgeving;
- Onvoldoende beheersing van het Nederlands;
- Gehoorproblemen.

Signaleren van lees- en spellingproblemen in groep 3

In groep 3 komen lees- en spellingproblemen echt aan het licht. Op verschillende momenten in het jaar wordt de ontwikkeling van kinderen in deze groep in kaart gebracht. Er zijn vier meetmomenten van de leesmethode. In de herfst, winter, lente en aan het einde van groep 3 worden diverse toetsen op letter-, woord- en tekstniveau afgenomen. Bij deze toetsen zijn streefdoelen opgenomen zodat meteen zichtbaar wordt of een kind uitval vertoont of niet. Voor de verwerking van de toetsgegevens maken de leerkrachten gebruik van de toetsite van 'Veilig Leren Lezen'.

Daarnaast worden in groep 3 de volgende methode onafhankelijke toetsen afgenomen:

- *CITO DMT, M3 en E3* (alleen bij risico leerlingen)
- *CITO Leestechiek, M3 en E3*
- *CITO Spelling, M3 en E3*
- *CITO Begrijpend Lezen, E3*

Signaleren van lees- en spellingproblemen in groep 4

Ook in groep 4 volgen we de lees- en spellingontwikkeling van de kinderen. Hiervoor zijn in het *Protocol Leesproblemen en Dyslexie voor groep 1-4* diverse meetmomenten met streefdoelen opgenomen. Op de website behorende bij de protocollen (www.taalonderwijs.nl/dyselxie) staat de nieuwe toetsprocedure vermeldt, die aansluit bij de nieuwe toetsprocedure Technisch Lezen van CITO. Wij volgen deze toetsprocedure. Die komt in het kort hierop neer:

- In januari en juni afname van de *CITO Leestempo*, *CITO Spelling* en *CITO Begrijpend Lezen* bij alle leerlingen;
- In januari en juni afname van *CITO DMT* en *CITO AVI* bij zwakke lezers;
- De ontwikkeling van zwakke lezers wordt ook in oktober en maart in kaart gebracht. Hiervoor vindt, indien noodzakelijk, een leesanalyse plaats.

Middels deze meetmomenten in groep 3 en 4 kan de achterstand van kinderen in kaart gebracht worden. We spreken van achterstand indien het kind op drie achtereenvolgende

momenten een score bij de laagste 10% behaalt oftewel een score van een V-niveau op de Citotoetsen voor lezen en spelling.

5. Begeleiding van risicoleerlingen

Bij de kleuters

Indien een leerkracht signaleert dat een kleuter achterblijft in zijn/haar ontwikkeling wordt dit gemeld aan de intern begeleider. Die neemt specifieke toetsen af die de ontwikkeling van de geletterdheid in kaart brengt. Er zijn toetsen voor de belangrijkste aspecten van beginnende geletterdheid, namelijk: woordenschat, fonologisch bewustzijn (bewustzijn van klanken), letterkennis, benoemsnelheid (het snel benoemen van visuele symbolen zoals cijfers en letters).

Wanneer uit de toetsen blijkt dat gerichte hulp wenselijk is, worden de ouders hierover geïnformeerd. De leerkracht zal aan de hand van *een gestructureerd programma gericht op fonemen* starten met het bieden van regelmatige hulp in de klas, individueel of in een klein groepje. De begeleiding kent een duur van minimaal zes weken waarna het resultaat wordt vastgesteld. Met deze aanpak proberen we het kind zo goed mogelijk voor te bereiden op groep 3.

Begeleiding van risicoleerlingen

Na signalering meldt de leerkracht de risicoleerling aan bij de intern begeleider. De intern begeleider neemt specifieke toetsen en observatie-instrumenten af voor een nadere analyse. Met de gegevens wordt een individueel handelingsplan of een groepshandelingsplan opgesteld. De signalering wordt gevolgd door intensieve didactische hulp van de leerkracht. Het effect van de hulp wordt regelmatig geëvalueerd. In het handelingsplan worden de volgende aandachtspunten verwerkt:

- *Uitbreiden van instructietijd en zeer frequent hulp bieden.*
De begeleiding door de leerkracht is een aanvulling op de leesinstructie in de klas. Er wordt dagelijks ongeveer 15 minuten geoefend;
- *Extra instructie en begeleidde inoefening door de groepsleerkracht bij de methode.*
De techniek van het Herhaald tekstlezen wordt toegepast. Hiervoor wordt in groep 3 gebruik gemaakt van een leesboekje van Veilig Leren Lezen van één van de voorgaande kernen. Bij de leerkracht aan de instructietafel leest de leerling van een hoofdstuk 2 à 3 bladzijden. Voor de extra instructie en oefening op woordniveau wordt gebruik gemaakt van een Veilig en Vlot boekje van een voorgaande kern. Er wordt dagelijks 5 minuten aan de instructietafel bij de

leerkracht geoefend. Op woordniveau wordt ook extra geoefend met het computerprogramma 'Flits', de leerling doet dit samen met de leerkracht. De veilig en Vlot boekjes gaan ook mee naar huis, het is de bedoeling dat de ouders thuis 2 bladzijden per dag met hun kind lezen. De leerkracht instrueert de ouders. De rest van de groep is zelfstandig aan het werk als de leerkracht individueel of in een klein groepje verlengde instructie geeft.

- *Specifieke interventies gericht op de lees- en spellingproblemen van de zwakst scorende leerlingen.*

We maken gebruik van diverse interventieprogramma's, bijvoorbeeld RALFI, de Zuid-Vallei en Speciale Leesbegeleiding.

De techniek van het Herhaald tekstlezen wordt 3 per week toegepast. Ouders en stagiaires worden hierbij zo veel mogelijk ingezet. Deze begeleiding is voor een periode van 6 tot 12 weken. Op spellinggebied kan de methode Zuid-Vallei worden gebruikt voor zwakke spellers. Zij krijgen dan extra instructie en oefening. Indien kinderen ondanks de extra oefening meer dan een jaar achterstand gaan laten zien, kan overwogen worden om de leerlingen een eigen spellingprogramma aan te bieden. Er worden dan toetsen afgenomen die aansluiten bij de individuele leerlijn van de leerling. Als dat nog te moeilijk is kan er ook overgestapt worden naar een andere spellingmethode, Woordbouw.

Blijft het kind ondanks 15 à 20 weken didactisch adequate hulp geen of onvoldoende vooruitgang laat zien en bij de zwakst scorende leerlingen blijft scoren kun je spreken van didactische resistentie.

Als er bij een kind zowel sprake is van achterstand als van didactische resistentie en er geen sprake is van comorbiditeit (samengaan met andere ontwikkelingsproblemen), dan is er een vermoeden van (ernstige) dyslexie. Hierbij dient ook de leerontwikkeling van het kind in het algemeen bekeken te worden. Er dient een discrepantie te zijn tussen de scores van het kind bij technisch lezen en/of spellen en begrijpend lezen en/of rekenen.

6. Vergoedingsregeling dyslexie

Bij een vermoeden van ernstige, enkelvoudige dyslexie, kunnen ouders hun kind aanmelden voor diagnostiek en behandeling vanuit de vergoedingsregeling. Deze regeling geldt in:

- 2009 alleen voor 7 en 8 jarigen
- 2010 voor 7 t/m 9 jarigen
- 2011 voor 7 t/m 10 jarigen

- 2012 voor 7 t/m 11 jarigen
- 2013 voor 7 t/m 13 jarigen

Voor de behandeling van (ernstige) lees- en spellingproblemen onderhoudt de Waterwilg contacten met het Taalcentrum van OnderwijsAdvies, het Regionaal Instituut voor Dyslexie, de stichting Taalhulp en De logopediepraktijk Broegwegkade in Zoetermeer. Leerlingen die gezien hun leeftijd of bijkomende problematiek niet in aanmerking komen voor de vergoedingsregeling, kunnen via de school voor een onderzoek worden aangemeld bij OnderwijsAdvies, waarbij vergoeding plaatsvindt vanuit het zorgbudget van de school. Indien ouders gebruik wensen te maken van andere instellingen komen de uitgaven ten laste van de ouders.

Om in aanmerking te komen voor de vergoedingsregeling dient de school een leerlingdossier aan te leveren waarin het vermoeden van (ernstige) dyslexie wordt onderbouwd. Dit leerlingdossier is een noodzakelijk voorwaarde om voor vergoede zorg in aanmerking te komen. Het *Protocol Dyslexie Diagnostiek & Behandeling* (voor de Zorg) stelt eisen aan dit leerlingdossier:

Algemeen

- Basisgegevens over leerling en school;
- Beschrijving van het leesprobleem, het spellingprobleem, en eventuele andere (leer)problemen. Vermelden van gebruikte methodes;
- Overzicht van het CITO leerlingvolgsysteem met scores op alle getoetste vakgebieden gedurende de schooltijd van de leerling (incl. kleutertoetsen);
- Indien van toepassing, vermelding en beschrijving van eventuele andere (leer)stoornissen.
- Ondertekening door directeur namens bevoegd gezag.

Signalering van de lees- en spellingproblemen

- Informatie uit de kleutergroepen (signalering m.b.v. het leerlingvolgsysteem 'Gouds Ontwikkelings Volgsysteem voor Kleuters' en gestandaardiseerde kleutertoetsen);
- CITO-gegevens technisch lezen: DMT, Leestempo, Leestechniek (vaardigheidsscores, niveaus en groeicurves);
- Overzicht van de AVI-leesontwikkeling vanaf groep 3;
- Analyse van het leesgedrag van het kind: beschrijving van leesaanpak en strategie (hiervoor wordt gemaakt van de nul- en controlemeting die zijn afgenomen);
- CITO-gegevens spelling (vaardigheidsscores, niveaus, groeicurves);

- Overzicht van resultaten op methodegebonden toetsen voor spelling;
- Analyse van de aanpak en strategiegebruik bij spelling van het kind (hiervoor wordt gebruik gemaakt worden van het PI-dictee).

Omschrijving van de extra begeleiding

- Lezen: doel, duur, frequentie, inhoud, organisatievorm, begeleider, evaluatie;
- Spelling: doel, duur, frequentie, inhoud, organisatievorm, begeleider, evaluatie;
- Rekenen: doel, duur, frequentie, inhoud, organisatievorm, begeleider, evaluatie (indien van toepassing);
- Begrijpend lezen: doel, duur, frequentie, inhoud, organisatievorm, begeleider, evaluatie (indien van toepassing).

Vaststellen toenemende achterstand t.o.v. normgroep

- Meetmoment 1: gebruikte toetsen, normcriteria, behaalde score;
- Interventieperiode 1 (periode, uitgevoerd door, aantal uren hulp geboden op niveau 1, 2, 3);
- Meetmoment 2: gebruikte toetsen, normcriteria, behaalde score;
- Interventieperiode 2 (periode, uitgevoerd door, aantal uren hulp geboden op niveau 1, 2, 3);
- Meetmoment 3: gebruikte toetsen, normcriteria, behaalde score.

Argumentatie voor het vermoeden van ernstige dyslexie

- Omschrijving van de prestaties van het lezen op woordniveau en tekstniveau en van spelling;
- Omschrijving van letterkennis bij lezen en spellen: accuratesse en snelheid;
- Omschrijving van fonologische vaardigheden: accuratesse en snelheid;
- Aantonen van hardnekkigheid;
- Korte omschrijving van prestaties op andere vakgebieden.

Om in aanmerking te komen voor de vergoedingsregeling is het van belang dat school en ouders goed met elkaar samenwerken.

Taken van de school

- De intern begeleidsters volgen de signaleringsmomenten bij de kleuters, in groep 3 en in groep 4;
- De school biedt didactisch adequate hulp, werkt met handelingsplannen, evalueert regelmatig;
- De school neemt contact op met de ouders van het kind om het vermoeden van ernstige dyslexie te bespreken, indien er sprake is van:

- Achterstand: op drie achtereenvolgende momenten een score bij de laagste 10%;
 - Didactische resistentie: ondanks 15 à 20 weken didactisch adequate hulp een score bij de laagste 10%;
 - Geen (vermoeden van) bijkomende problematiek (comorbiditeit);
 - Discrepantie tussen technisch lezen en/of spellen en begrijpend lezen en/of rekenen.
- De school maakt het leerling-dossier van de leerling in orde;
 - De school ondertekent het aanmeldingsformulier.

Taken van ouders

- Volg de lees- en spellingontwikkeling van uw kind nauwgezet en overleg regelmatig met school;
- Neem na het gesprek met school, waarin het vermoeden van ernstige dyslexie is besproken, contact op met de zorgverzekeraar;
- Meld uw kind aan bij een instantie die vergoede dyslexiezorg kan bieden, bijvoorbeeld
OnderwijsAdvies, het Regionaal Instituut voor Dyslexie, de IWAL instituten voor dyslexie etc;
- Houd de school op de hoogte van de uitkomsten van de diagnostiek en het verloop van de eventuele behandeling.

7. De Dyslexieverklaring

Als er dyslexie is vastgesteld bij een leerling zorgt de school voor begeleiding van de leerling op de volgende punten:

- Remediëren van de lees- en spellingproblemen.
- Wanneer de leerling externe intensieve behandeling krijgt onderhoudt de school contact met deze behandelaar en zal de school, indien mogelijk, proberen aan te sluiten bij de behandeling.
- Compensatie: Leerlingen met ernstige dyslexie gaan hulpmiddelen gebruiken als een Daisyspeler, een readingpen of gebruik maken van een eigen laptop.
- Dispensatie: Leerlingen met dyslexie hebben doorgaans meer tijd nodig om hun leertaken te verwerken. Zij krijgen hiervoor extra tijd.
- Sociaal- emotionele ontwikkeling: De school stimuleert leerlingen om open te communiceren over de dyslexie. Spreekbeurten over dit onderwerp hebben altijd een zeer positief resultaat.

- De school draagt zorg voor begeleiding en hulp, gericht op het leren omgaan met, en het accepteren van de specifieke belemmeringen die de leerling als gevolg van dyslexie nu en in de verdere schoolloopbaan ondervindt.

-

Voor meer informatie kunnen de volgende websites worden geraadpleegd:

www.masterplandyslexie.nl

www.steunpunt dyslexie.nl

www.taalonderwijs.nl/dyslexie

www.onderwijzorgnederland.nl (of www.onderwijsadvies.nl)